

Ang Aklat ni Daniel - Bilang Isandaan at Animnapu't Dalawa

Ang Panahong Propetiko ng Roma: Pagbubunyag ng Pangitain

Jeff Pippenger

2024-03-27

Itinatag ng Roma ang pangitain, at ang Roma ay nahahayag sa sarili nitong “panahon”. Ito ay isang pahayag ni Sister White kung saan niya ipinahayag ang nararapat maunawaan bilang maliwanag:

Ang Pahayag ay isang aklat na tinatakan, ngunit ito rin ay isang aklat na nakabukas. Itinatala nito ang mga kamangha-manghang pangyayaring magaganap sa mga huling araw ng kasaysayan ng daigdig na ito. Ang mga aral ng aklat na ito ay tiyak, hindi mistikal at di-maunawaan. Sa loob nito, tinatalakay ang gayon ding linya ng propesiya gaya ng nasa Aklat ni Daniel. May ilang propesiyang inulit ng Diyos, at sa gayon ay ipinakikitang dapat silang bigyan ng kahalagahan. Hindi inuulit ng Panginoon ang mga bagay na walang malaking kabuluhan. Manuscript Releases, volume 9, 8.

Ang “Panginoon ay hindi inuulit ang mga bagay na walang malaking kahalagahan,” at ang mga “panahon” na kaugnay ng Roma ay inuulit nang paulit-ulit. Ito ay may “malaking kahalagahan” na maunawaan ang “panahon” na kaugnay ng Roma, sapagkat iyon ang naghahayag sa Roma bilang paksang nagtatatag sa pangitain. Makapitong tuwirang tinutukoy sa Daniel at Apocalipsis ang isang libo dalawang daan at animnapung taon ng pamamahalang papal.

At siya’y magsasalita ng malalaking salita laban sa Kataas-taasan, at uusigin ang mga banal ng Kataas-taasan, at mag-aakalang baguhin ang mga panahon at ang mga kautusan; at sila’y ibibigay sa kanyang kamay hanggang sa isang panahon at mga panahon at kalahati ng isang panahon. Daniel 7:25.

At narinig ko ang lalaking nakadamit ng kayong lino, na nasa ibabaw ng tubig ng ilog, nang itaas niya ang kaniyang kanang kamay at ang kaniyang kaliwang kamay tungo sa langit, at sumumpa sa kaniya na nabubuhay magpakailanman na magtatagal ito ng isang panahon, mga panahon, at kalahating panahon; at kapag natapos na niya ang pagwawatak-watak ng lakas ng banal na bayan, matatapos ang lahat ng mga bagay na ito. Daniel 12:7.

Ngunit ang looban na nasa labas ng templo ay iwan mo, at huwag mo iyong sukatin; sapagkat ibinigay iyon sa mga Hentil; at ang banal na lungsod ay kanilang yuyurakan sa loob ng apatnapu’t dalawang buwan. Apocalipsis 11:2.

At pagkakalooban ko ng kapangyarihan ang aking dalawang saksi, at sila’y magpopropesiya sa loob ng isang libo dalawandaan at animnapung araw, na nakadamit ng kayong magaspang. Pahayag 11:3.

At ang babae ay tumakas sa ilang, na doon ay may dakong inihanda ng Diyos, upang siya'y alagaan roon sa isang libo dalawang daan at animnapung araw. Apocalipsis 12:6.

At sa babae ay ipinagkaloob ang dalawang pakpak ng isang malaking agila, upang siya'y makalipad patungo sa ilang, sa kaniyang dako, kung saan siya'y pinangangalagaan sa loob ng isang panahon, at mga panahon, at kalahati ng isang panahon, mula sa harapan ng ahas. Apocalipsis 12:14.

Ipinagkaloob sa kaniya ang isang bibig na nagsasalita ng malalaking bagay at mga kapusungan; at ipinagkaloob sa kaniya ang kapangyarihang magpatuloy sa loob ng apatnapu't dalawang buwan. Apocalipsis 13:5.

Ang pitong tuwirang pagtukoy na ito ay nagpapakita ng iba't ibang tiyak na propetikong katangian ng Roma. Sa mga siping iyon ibinubunyag ang Roma. Idinagdag pa ni Sister White na ang mga panahong ito ay kinakatawan din bilang "tatlong taon at kalahati o 1260 araw." Hindi mo matatagpuan sa Bibliya ang alinman sa "tatlong taon at kalahati" o "labindalawang daan at animnapung araw." Si Sister White ay simpleng inilalapat lamang ang pagkalkula batay sa pitong pagtukoy na iyon.

Sa kabanata 13 (talata 1-10) ay inilalarawan ang isa pang hayop, "na gaya ng leopardo," na binigyan ng dragon ng "kanyang kapangyarihan, at ang kanyang luklukan, at dakilang kapamahalaan." Ang sagisag na ito, gaya ng pinaniniwalaan ng karamihan sa mga Protestante, ay kumakatawan sa kapapahan, na humalili sa kapangyarihan, luklukan, at kapamahalaan na minsang tinanganan ng sinaunang Imperyong Romano. Tungkol sa hayop na gaya ng leopardo ay sinasabi: "Ipinagkaloob sa kanya ang isang bibig na nagsasalita ng malalaking bagay at mga pamumusong.... At binuka niya ang kanyang bibig sa pamumusong laban sa Diyos, upang lapastanganin ang Kanyang pangalan, at ang Kanyang tabernakulo, at ang mga tumatahan sa langit. At ipinagkaloob sa kanya na makipagbaka sa mga banal, at manaig laban sa kanila: at ipinagkaloob sa kanya ang kapangyarihan sa lahat ng mga angkan, at mga wika, at mga bansa." Ang propesiyang ito, na halos magkapareho sa paglalarawan ng maliit na sungay sa Daniel 7, ay walang pasubaling tumutukoy sa kapapahan.

"Binigyan siya ng kapangyarihang magpatuloy sa loob ng apatnapu't dalawang buwan." At, ayon sa propeta, "Nakita ko ang isa sa kaniyang mga ulo na wari'y nasugatang ikamamatay." At muli: "Ang umaakay sa pagkabihag ay paroroon sa pagkabihag; ang pumapatay sa pamamagitan ng tabak ay kailangang patayin sa pamamagitan ng tabak." Ang apatnapu't dalawang buwan ay kapareho ng "panahon, mga panahon, at kalahati ng panahon," tatlo't kalahating taon, o 1260 araw, sa Daniel 7, ang panahong kung saan aapihin ng kapangyarihang papal ang bayan ng Diyos. Ang panahong ito, gaya ng inilahad sa mga naunang kabanata, ay nagsimula sa pangingibabaw ng kapapahan noong A.D. 538, at nagtapos noong 1798. Noong panahong iyon nabihag ang papa ng hukbong Pranses, tinanggap ng kapangyarihang papal ang sugat na ikamamatay, at natupad ang hula: "Ang umaakay sa pagkabihag ay paroroon sa pagkabihag." Ang Dakilang Tunggalian, 439.

Sa inspiradong awtoridad na ituring din ang tatlo't kalahating taon bilang ang "panahon" na "nagbubunyag" ng Roma, ang iba pang mga biblikal na pagtukoy sa Roma ay lumilitaw.

Ngunit tunay na sinasabi ko sa inyo, maraming balo ang nasa Israel noong mga araw ni Elias, nang ipinid ang langit sa loob ng tatlong taon at anim na buwan, nang nagkaroon ng malaking taggutom sa buong lupain. Lucas 4:25.

Ang tatlo't kalahating taon ni Elias ay nag-uugnay sa panahong iyon kay Jezebel, na siyang sagisag ng Romang Papal sa iglesia sa Tiatira.

Gayunman, may ilang bagay akong laban sa iyo, sapagkat pinahihintulutan mo ang babaing si Jezebel, na nagpapakilalang propetisa, na magturo at iligaw ang aking mga lingkod upang makiapid at kumain ng mga bagay na inihandog sa mga diyos-diyosan. At binigyan ko siya ng panahon upang magsisi sa kaniyang pakikiapid; ngunit hindi siya nagsisi. Apocalipsis 2:20, 21.

Ang "panahon" na ipinagkaloob sa ikaapat na iglesia, na kinakatawan ni Jezebel, ay isa ring "puwang."

Si Elias ay taong may likas na damdaming gaya rin ng sa atin, at nanalangin siya nang mataimtim na huwag umulan: at hindi umulan sa lupa sa loob ng tatlong taon at anim na buwan. Santiago 5:17.

Sa pagtalakay na ang apatnapu't dalawang buwan ay kapareho ng isang libo dalawang daan at animnapung araw, kinikilala ni Sister White ang nasabing panahon bilang "ang mga araw na yaon," na tinukoy ni Cristo.

Ang mga panahong binanggit dito—'apatnapu't dalawang buwan,' at 'isang libo dalawang daan at animnapung araw'—ay magkapareho, kapwa kumakatawan sa panahong kung kailan daranas ng pang-aapi mula sa Roma ang iglesia ni Cristo. Ang 1260 taon ng pangingibabaw ng kapapahan ay nagsimula noong A.D. 538, at kaya't magwawakas noong 1798. Noong panahong iyon, isang hukbong Pranses ang pumasok sa Roma at ginawang bilango ang papa, at siya'y namatay sa pagkatapon. Bagaman di naglaon ay nahalal ang isang bagong papa, ang hierarkiyang pangkapapahan ay hindi na muling nakapaghawak ng kapangyarihang dati nitong taglay.

Ang pag-uusig sa iglesia ay hindi nagpatuloy sa buong yugto ng 1260 taon. Sa Kanyang kahabagan sa Kanyang bayan, pinaikli ng Diyos ang panahon ng kanilang maapoy na pagsubok. Sa Kanyang paghuhula tungkol sa 'dakilang kapighatian' na sasapit sa iglesia, sinabi ng Tagapagligtas: 'At malibang paikliin ang mga araw na iyon, ay walang laman na maliligtas; ngunit dahil sa mga hinirang ay paikliin ang mga araw na iyon.' Mateo 24:22. Sa pamamagitan ng impluwensya ng Repormasyon, naitigil ang pag-uusig bago ang 1798." Ang Dakilang Tunggalian, 266.

Si Cristo at si Sister White ay kinikilala ang pariralang "yaong mga araw" bilang ang "panahon" na nagpapakilala sa Roma Papal. Kapag binabanggit ni Daniel ang pag-uusig na sumunod sa pagkakaluklok ng kapapahan sa luklukan ng daigdig sa talatang tatlumpu't isa ng kabanatang labing-isa, tinatawag niya ang panahong iyon ng pag-uusig na "maraming araw."

At ang mga hukbo ay tatayo sa kaniyang panig, at kanilang lalapastanganin ang santuwaryo ng kalakasan, at kanilang aalisin ang palaging handog, at kanilang ilalagay ang kasuklamsuklam

na nagdudulot ng pagkatiwangwang. At yaong gumagawa ng kasamaan laban sa tipan ay kaniyang ililigaw sa pamamagitan ng mga paglalambing; ngunit ang bayang nakakakilala sa kanilang Diyos ay magpapakatatag at gagawa ng mga dakilang gawa. At ang mga nakauunawa sa gitna ng bayan ay magtuturo sa marami: gayunma'y mabubuwal sila sa pamamagitan ng tabak, at ng apoy, ng pagkabiha, at ng pagdambong, sa maraming araw. Daniel 11:31-33.

Ang Roma ay ibinubunyag na kaugnay ng panahong propetiko na kaakibat nito; kaya nga sinabi ni Pablo na ang tao ng kasalanan ay mahahayag sa "kanyang panahon". Ang katunayang itinatag ng Roma ang pangitain, na kung hindi natin nalalaman ay mapapahamak tayo, ang nagpapaliwanag kung bakit ang panahong propetikong iyon ay paulit-ulit at sa napakaraming paraan inilalarawan, sapagkat ang Diyos "hindi inuulit ang mga bagay na walang malaking kabuluhan." Sa mga naunang talata, tinutukoy rin ang katapusan ng nasabing yugto ng panahon.

At ang mga nakauunawa sa gitna ng bayan ay magtuturo sa marami; gayunma'y mabubuwal sila sa tabak at sa apoy, sa pagkabiha, at sa samsam, maraming araw. At kapag sila'y nabuwal, tutulong sila ng munting tulong; ngunit marami ang kakapit sa kanila sa pamamagitan ng paglalangis. At ang ilan sa mga may unawa ay mabubuwal, upang subukin sila, at dalisayin, at paputiin sila, hanggang sa panahon ng wakas; sapagka't ukol pa ito sa panahong itinalaga. Daniel 11:33-35.

Ang "panahon ng wakas" "ay para pa sa isang takdang panahon." Ang salitang Hebreo na "appointed" ay "moed," at ang ibig sabihin ay isang tiyak na panahon o isang tipanan. Ang makahulag kabuluhan at kahalagahan ng "takdang panahon" sa aklat ni Daniel ay makikilala sa dalas ng pagbanggit nito. Iilan lamang, kung mayroon man, sa mga Adventistang Laodiseano ang kumikilala na ang 1989 ay isang "panahon ng wakas," at samakatuwid ang 1989 ay isang takdang panahon. Ito ay isang tipanang itinakda ng Diyos, kung kailan Niya aalisin ang selyo sa kaalaman para sa kilusan ng isandaang apatnapu't apat na libo. Dahil dito, nagbibigay ang aklat ni Daniel ng mga saksi sa katotohanang ang "takdang panahon" ay siyang tanda ng pagdating ng "panahon ng wakas." Sa Daniel walo, inilalahad ang makahulag simbolong ito.

At narinig ko ang tinig ng isang lalaki sa pagitan ng mga pampang ng Ulai, na tumawag at nagsabi, Gabriel, ipaunawa mo sa lalaking ito ang pangitain. Kaya't lumapit siya sa pook na kinatatayuan ko: at nang siya'y lumapit, ako'y natakot at nagpatirapa akong nakasubsob ang mukha: ngunit sinabi niya sa akin, Unawain mo, anak ng tao: sapagka't ukol sa panahon ng wakas ang pangitain. At samantalang siya'y nakikipagsalita sa akin, ako'y nahulog sa isang malalim na pagkakatulog, na ang aking mukha ay nakaharap sa lupa: ngunit hinipo niya ako, at itinindig ako. At sinabi niya, Narito, ipaalam ko sa iyo ang mangyayari sa huling wakas ng poot: sapagka't sa takdang panahon darating ang wakas. Daniel 8:16-19.

Gaya ng sa kabanata labing-isa, ang salitang "wakas" sa pariralang "panahon ng wakas" sa mga talatang ito ay ibang salitang Hebreo kaysa sa isinasalin bilang "itinalaga." Ang "panahon ng wakas" ay kumakatawan sa isang yugto na nagsisimula sa panahong itinalaga. Ang "panahong itinalaga" (moed) ay isang takdang tipanan, at ang "panahon ng wakas" (ang salitang Hebreo na "gets") ay isang yugto ng panahon, na nagsisimula sa panahong itinalaga. Ang "panahon" ang naghahayag sa Roma, at ang naturang "panahon" ay napakahalaga anupa't ang wakas ng yugtong

iyon ng panahon, at ang yugtong sumusunod sa wakas ng panahong iyon, ay kinakatawan ng ilang saksi. Sa talatang dalawampu't apat ng kabanata labing-isa ng Daniel, ang paganong Roma ay tinutukoy bilang namumuno sa sanlibutan sa loob ng isang "panahon."

Ang simbolikong "panahon" ay tatlong daan at animnapung taon, sapagkat may tatlong daan at animnapung araw sa isang biblikal na taon. Ang Paganong Roma ay nagharing isang "panahon," at ang Roma Papal ay nagharing "isang panahon, mga panahon at kalahati ng isang panahon." Ang Makabagong Roma ay maghahari sa loob ng isang simbolikong "oras," o isang simbolikong "apatnapu't dalawang buwan." Wala nang panahong propetiko pagkatapos ng 1844, kaya't ang "oras" at ang "apatnapu't dalawang buwan" ay ang panahong mula sa napipintong batas ng Linggo hanggang sa pagsasara ng probasyon ng sangkatauhan. Ngunit ang Paganong Roma ay naghari nang pinakamakapangyarihan mula sa Labanan sa Actium noong 31 BK, hanggang inilipat ni Constantino ang kabisera ng imperyo sa Constantinople noong taong 330. Nalalaman natin na ang mga sumusunod na talata ay nagsasalita tungkol sa Paganong Roma, sapagkat si Cristo ay inilalarawan bilang ang "prinsipe ng tipan" na "madudurog" nang Siya ay ipinako sa krus. Ang kapangyarihang naghahari noon ay ang Paganong Roma, kaya't ang mga talatang ating susuriin ngayon ay nagpapakilala sa Paganong Roma.

At sa kanyang dako ay titindig ang isang hamak na tao, na sa kanya'y hindi nila ipagkakaloob ang karangalan ng kaharian; ngunit darating siya nang mapayapa, at tatamo niya ang kaharian sa pamamagitan ng mga paglalangis. At sa lakas na parang baha ay tatangayin sila mula sa harap niya at madudurog; oo, pati ang prinsipe ng tipan. At pagkatapos na magawa ang pakikipagtipan sa kanya ay kikilos siya na may daya; sapagkat siya'y aahon at lalakas kasama ng isang munting pangkat. Papasok siya nang mapayapa maging sa mga pinakamatabang dako ng lalawigan; at kanyang gagawin ang hindi nagawa ng kanyang mga ama, ni ng mga ama ng kanyang mga ama; kanyang ipamamahagi sa kanila ang mga bihag, ang samsam, at ang mga kayamanan; oo, at magbabalak siya ng kanyang mga lalang laban sa mga matitibay na kuta, hanggang sa isang panahon. Daniel 11:21-24.

Ang salitang "against" sa huling parirala ng mga talata ay sa katunayan ay nangangahulugang "mula," at ang talata ay nagsasaad na ang paganong Roma ay maghahari (magbabalak ng kaniyang mga lalang) "mula" sa kuta nito (ang Lungsod ng Roma) sa loob ng tatlong daan at animnapung taon.

TALATA 24. Siya'y papasok nang payapa maging sa mga pinakamatabang dako ng lalawigan: at kaniyang gagawin ang hindi nagawa ng kaniyang mga magulang, ni ng mga magulang ng kaniyang mga magulang; ipamamahagi niya sa kanila ang huli, ang samsam, at ang mga kayamanan: oo, at pagbabalakin niya ang kaniyang mga lalang laban sa mga moog, hanggang sa isang panahon.

Ang karaniwang paraan na ginamit ng mga bansa, bago ang mga araw ng Roma, upang mapasakamay ang mahahalagang lalawigan at mayayamang lupain ay ang digmaan at pananakop. Gagawin na ngayon ng Roma ang hindi nagawa ng mga ama, ni ng mga ama ng mga ama; ibig sabihin, tatanggapin ang mga pag-aangking ito sa mapayapang paraan. Ipinairal na ngayon ang isang kaugalian na dati'y di-nalalaman: na ang mga hari ay iniiwang pamana sa

mga Romano ang kanilang mga kaharian. Sa ganitong paraan, napasakamay ng Roma ang malalaking lalawigan.

At yaong sa gayo'y napasailalim sa kapangyarihan ng Roma ay hindi kakaunti ang kapakinabangang kanilang tinamo buhat doon. Pinakitunguhan sila nang may kabaitan at pagkamapagpaubaya. Para bang ipinamahagi sa kanila ang dambong at samsam. Ipinagsanggalang sila laban sa kanilang mga kaaway, at namanatag sa kapayapaan at katiwasayan sa ilalim ng pananggalang ng kapangyarihang Romano.

Tungkol sa huling bahagi ng talatang ito, ipinapakahulugan ni Obispo Newton ang diwa ng pagbabalak ng mga pakana mula sa mga kuta, sa halip na laban sa mga iyon. Ito ang ginawa ng mga Romano mula sa matibay na kuta ng kanilang lungsod na may pitong burol. "Maging sa isang panahon;" walang alinlangan, isang panahong propetiko, tatlong daan at animnapung taon. Mula sa aling punto dapat simulan ang pagbibilang ng mga taong ito? Malamang mula sa pangyayaring inilalahad sa kasunod na talata.

'TALATA 25. At kaniyang kikilusin ang kaniyang kalakasan at ang kaniyang tapang laban sa hari ng timog na may malaking hukbo; at ang hari ng timog ay mapupukaw sa pakikipagdigma na may lubhang malaki at makapangyarihang hukbo; ngunit hindi siya makatatayo: sapagkat sila'y magbabalak ng mga pakana laban sa kaniya.'

"Sa pamamagitan ng mga talata 23 at 24 ay dinadala tayo sa panahong kasunod ng pakikipagkasundo sa pagitan ng mga Judio at ng mga Romano, 161 B.C., hanggang sa panahong natamo ng Roma ang pandaigdigang kapamahalaan. Ang talatang nasa harapan natin ngayon ay nagpapakita ng isang masiglang kampanya laban sa hari ng timog, ang Egipto, at ng paglitaw ng isang bantog na labanan sa pagitan ng malalaki at makapangyarihang mga hukbo. Naganap ba sa kasaysayan ng Roma sa panahong ito ang ganitong mga pangyayari?—Naganap nga. Ang digmaan ay ang digmaan sa pagitan ng Egipto at ng Roma; at ang labanan ay ang Labanan sa Actium. Bigyan natin ng maikling pagtanaw ang mga kalagayang humantong sa tunggaliang ito." Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 271–273.

Sa mga sumusunod na talata, ang takdang panahon at ang wakas ay muling tinutukoy ni Daniel.

At kanyang pupukawin ang kanyang kapangyarihan at ang kanyang katapangan laban sa hari ng Timog na may isang malaking hukbo; at ang hari ng Timog ay mapupukaw sa pakikipagdigma na may lubhang dakila at makapangyarihang hukbo; ngunit hindi siya makatatayo, sapagkat magbabalak sila ng mga pakana laban sa kanya. Oo, yaong mga kumakain sa bahagi ng kanyang pagkain ay wawasak sa kanya, at ang kanyang hukbo ay matatangay; at marami ang mabubuwal na patay. At ang mga puso ng dalawang haring ito ay nakatuon sa paggawa ng kasamaan, at magsasalita sila ng kasinungalingan sa iisang dulang; ngunit hindi iyon magtatagumpay, sapagkat ang wakas ay darating pa sa panahong itinalaga. Pagkatapos ay babalik siya sa kanyang lupain na may malaking kayamanan; at ang kanyang puso ay laban sa banal na tipan; at siya'y gagawa at babalik sa kanyang sariling lupain. Sa panahong itinalaga siya'y muling babalik, at paparoon sa Timog; ngunit hindi ito magiging gaya ng una, ni gaya ng huli. Daniel 11:25-29.

Sa ikawalong kabanata, tinukoy ni Gabriel na ang “chazon,” ang pangitain ng dalawang libo’t limang daan at dalawampung taon, ay magwawakas sa takdang panahon, at pagkatapos ay magsisimula ang panahong kinakatawan ng “panahon ng wakas.” Sa siping ito, ang takdang panahon ay ang katapusan ng tatlong daan at animnapung taon na paghahari ng paganong Roma sa sanlibutan nang may kataas-taasang kapangyarihan. Sa siping ito ay walang “panahon ng wakas,” sapagkat walang anumang bagay na tinatakan na dapat aalisan ng tatak sa katapusan ng panahong iyon ng kasaysayan.

Sa Daniel kabanata walo, ang pangitain ng “kahulihulihang wakas” ng kapusukan, na siyang dalawang libo limang daan at dalawampung taon na nagwakas kasabay ng dalawang libo tatlong daang taon, ay tinatakan hanggang sa “panahon ng kawakasan,” sapagkat noong 1844, na siyang takdang panahon ng kapuwa pangitain, ang liwanag ng ikatlong anghel ay nabuksan. Sa Daniel onse, talata tatlumpu hanggang tatlumpu’t anim, sa wakas ng “unang kapusukan” noong 1798, magkakaroon ng isang yugto na inilalarawan bilang “panahon ng kawakasan,” kung kailan nabuksan ang liwanag ng unang anghel. Samakatuwid, ang hula ng panahon tungkol sa paganong Roma ay walang panahon ng kawakasan, kundi tanging isang takdang panahon lamang, na tumutukoy kung kailan nagtapos ang tatlong daan at animnapung taon; datapuwa’t ang takdang panahon noong 1798, at ang takdang panahon noong 1844, ay kapuwa nagbukas ng isang pahayag na dapat maunawaan sa panahong inilalarawan bilang “panahon ng kawakasan.”

Ang Roma ay inihahayag ayon sa kung paano ito kinakatawan sa hula, sa loob ng sarili nitong panahong propetiko. “Isang panahon, mga panahon, at kalahati ng isang panahon,” “apatnapu’t dalawang buwan,” “isang libo’t dalawang daan at animnapung araw,” at “tatlo at kalahating taon” ay ilan sa iba’t ibang sagisag na kumakatawan sa panahong naghari ang kapapahan noong Madilim na Panahon. Ang panahong nag-uugnay sa kilusang Milerita sa kilusan ng isang daan at apatnapu’t apat na libo ay isandaang dalawampu’t anim na taon. Ang bilang na isandaang dalawampu’t anim ay sagisag din ng isang libo’t dalawang daan at animnapung araw, sapagkat ikapu, o ikasampung bahagi, iyon ng naturang bilang. Ang isandaang dalawampu’t anim na taon mula sa paghihimagsik noong 1863 hanggang sa itinakdang panahon noong 1989 ay tumutukoy sa 1989 bilang ang itinakdang pakikipagtagpo ng Diyos sa Kaniyang bayan sa mga huling araw.

Ipagpapatuloy natin ang pag-aaral na ito sa susunod na artikulo.

Paano natin saliksikin ang Banal na Kasulatan? Itanim ba natin, isa-isa, ang ating mga tulos ng doktrina, at saka susubuking ipaayon ang buong Kasulatan sa ating naitatag na mga opinyon, o dadalhin ba natin ang ating mga kaisipan at pananaw sa Banal na Kasulatan, at susukatin ang ating mga teorya sa lahat ng panig ayon sa Kasulatan ng katotohanan? Marami ang bumabasa at maging nagtuturo ng Bibliya, ngunit hindi nila nauunawaan ang mahalagang katotohanang kanilang itinaturo o pinag-aaralan. Nagkikimkim ang mga tao ng mga kamalian, samantalang maliwanag na itinatakda ang katotohanan; at kung dadalhin lamang nila ang kanilang mga doktrina sa salita ng Diyos, at hindi babasahin ang salita ng Diyos sa liwanag ng kanilang mga doktrina upang patunayang wasto ang kanilang mga haka, hindi sila lalakad sa kadiliman at pagkabulag, ni magkikandili ng kamalian. Marami ang nagbibigay sa mga salita ng Kasulatan ng kahulugang umaayon sa sarili nilang mga opinyon, at inililigaw nila ang

kanilang sarili at dinadaya ang iba sa pamamagitan ng kanilang mga maling pagpapakahulugan sa salita ng Diyos. Sa pag-aaral natin ng salita ng Diyos, dapat natin itong gawin nang may mapagpakumbabang puso. Ang lahat ng pagkamakasari, at ang lahat ng hilig sa pagiging kakaiba, ay dapat isantabi. Ang matagal nang pinakaiingatang mga opinyon ay hindi dapat ituring na hindi nagkakamali. Ang hindi pagpayag ng mga Hudyo na isuko ang kanilang matagal nang naitatag na mga tradisyon ang siyang naging sanhi ng kanilang kapahamakan. Nagmatigas silang huwag makita ang anumang kapintasan sa sarili nilang mga opinyon o sa kanilang mga pagpapaliwanag ng Kasulatan; ngunit gaano man katagal pinanghawakan ng mga tao ang ilang pananaw, kung hindi ito malinaw na sinusuportahan ng nakasulat na salita, dapat itong itakwil.

Yaong taos-pusong naghahangad ng katotohanan ay hindi mag-aatubiling ihantad ang kanilang mga paninindigan sa pagsisiyasat at pagpuna, at hindi mababagabag kung salungatin ang kanilang mga opinyon at kaisipan. Ito ang diwang pinagyaman sa aming hanay apatnapung taon na ang nakalilipas. Nagkakatipon kami na may pasan sa kaluluwa, dumadalangin na kami ay maging isa sa pananampalataya at doktrina; sapagkat nalalaman naming hindi nahahati si Cristo. Isang punto lamang sa bawat pagkakataon ang ginagawang paksa ng pagsisiyasat. Lubhang taimtim ang mga kapulungang ito ng pagsisiyasat. Binubuksan ang Kasulatan na may banal na paggalang. Madalas kaming nag-aayuno, upang higit kaming maihanda sa pag-unawa sa katotohanan. Pagkatapos ng taimtim na panalangin, kung may puntong hindi nauunawaan, ito'y tinalakay, at bawat isa'y malayang naghayag ng kaniyang palagay; saka muli kaming yuyukod sa panalangin, at mga taimtim na pagsusumamo ang umaakyat sa langit na tulungan kami ng Diyos na magkaunawaan nang magkakatulad ang pananaw, upang kami'y maging isa, gaya ng pagiging isa ni Cristo at ng Ama. Maraming luha ang dumanak. Kung may isang kapatid na sumaway sa iba dahil sa kapurulan sa pag-unawa—sapagkat hindi niya nauunawaan ang isang talata gaya ng pagkaunawa ng sumasaway—ang sinaway ay pagkaraan hahawakan ang kamay ng kaniyang kapatid, at sasabihin, 'Huwag nating pighatiin ang Espiritu Santo ng Diyos. Kasama natin si Jesus; panatilihin natin ang diwang mapagpakumbaba at natuturuan;' at ang kapatid na sinabihan ay magsasabi, 'Patawarin mo ako, kapatid, nagawan kita ng kawalang-katarungan.' Pagkatapos ay muli kaming yuyukod sa panibagong panahon ng pananalangin. Marami kaming oras na ginugol sa ganitong paraan. Karaniwan ay hindi kami nag-aaral na magkakasama nang higit sa apat na oras sa bawat pagkakataon, ngunit kung minsan ang buong magdamag ay ginugol sa taimtim na pagsisiyasat ng Kasulatan, upang maunawaan namin ang katotohanan para sa aming kapanahunan. Sa ilang pagkakataon ang Espiritu ng Diyos ay dumarating sa akin, at ang mahihirap na bahagi ay naging malinaw sa pamamagitan ng itinakdang paraan ng Diyos, at noon ay nagkaroon ng ganap na pagkakaisa. Kami ay pawang may iisang kaisipan at iisang Espiritu.

Masidhi naming pinagsikapan na ang Banal na Kasulatan ay huwag baluktutin upang iayon sa opinyon ng sinumang tao. Sinikap naming mapaliit hangga't maaari ang aming mga pagkakaiba sa pamamagitan ng hindi pagtutuon ng labis na pansin sa mga puntong di-gaanong mahalaga, na may iba-ibang opinyon hinggil doon. Ngunit ang pasan ng bawat kaluluwa ay maipangyari sa hanay ng mga kapatid ang isang kalagayang tutugon sa panalangin ni Cristo na ang Kanyang mga alagad ay maging iisa, gaya ng Siya at ang Ama ay iisa. Minsan, isa o dalawa sa mga kapatid ay matigas na tumitindig laban sa iniharap na pananaw, at isinasagawa

ang likás na damdamin ng puso; ngunit kapag lumitaw ang ganitong saloobin, itinitigil namin ang aming mga pagsisiyasat at ipinapaliban ang aming pagpupulong, upang magkaroon ang bawat isa ng pagkakataong lumapit sa Diyos sa panalangin, at, nang hindi nakikipag-usap sa iba, pag-aralan ang puntong pinagkakaiba, humihingi ng liwanag mula sa langit. Sa pagpapahayag ng pagkakaibigan kami'y naghiwa-hiwalay, upang muling magkita sa lalong madaling panahon para sa higit pang pagsisiyasat. Kung minsan, ang kapangyarihan ng Diyos ay dumarating sa amin sa isang kapansin-pansing paraan, at kapag ang malinaw na liwanag ay nagbubunyag ng mga punto ng katotohanan, kami'y tumatangis at nagagalak na magkakasama. Minahal namin si Jesus; minahal namin ang isa't isa.

Noong mga araw na iyon, kumilos ang Diyos para sa atin, at ang katotohanan ay napakahalaga sa ating mga kaluluwa. Kailangang ang ating pagkakaisa ngayon ay may katangiang makatatagal sa pagsubok. Nasa paaralan tayo ng Panginoon dito, upang tayo'y sanayin para sa paaralang nasa itaas. Dapat nating matutuhang batahin ang pagkadismaya sa maka-Kristong paraan, at ang aral na itinuturo nito ay magiging lubhang mahalaga sa atin.

Marami pa tayong mga aral na dapat matutuhan, at marami, marami ring dapat iwaksi sa mga dati nating natutuhan. Tanging ang Diyos at ang langit lamang ang di-nagkakamali. Ang mga nag-aakalang kailanman ay hindi nila kailangang isuko ang isang pinakaiingatang pananaw, na kailanman ay hindi sila magkakaroon ng pagkakataong baguhin ang isang opinyon, ay mabibigo. Hangga't mahigpit at di-matitinag nating pinanghahawakan ang sarili nating mga kaisipan at opinyon, hindi natin makakamtan ang pagkakaisang ipinanalangin ni Cristo. Review and Herald, Hulyo 26, 1892.